

Pozorište je osnova svega što se tiče glumca. Na Akademiji smo prvenstveno učili pozorišnu glumu. Spremali smo se za pozorišne glumce. Nijesmo učili filmsku glumu, ni glumu pred kamerama. Jedino što smo radili u tom pogledu su studentski filmovi, pa smo učili zajedno sa studentima režije. Ali, ono od čega je gluma nastala je pozorište. Glumac prvenstveno može da se ostvari u pozorištu i da osjeti tu radost igre. Tek kasnije dolaze filmovi i serije. Ono što možeš na sceni da doživiš, rijetko se doživljava pred kamerama. Pozorište daje kontakt sa publikom koji nigde drugo ne možeš da ostvariš. Kad osjetiš tu čar igre i hemiju sa kolegama na bini, to primijeti i publika i onda svi postaju jedno. A to jedno između glumaca i publike je pozorište. Aplauz jeste bitan sa jedne strane, ali najbitniji je trenutak kad osjetiš da si pridobio gledaoce. Kao i trenutak kad osjećaju tvoju energiju i unutrašnju emociju. Kad osjete istinu. Kad shvataju ono što su pisac i reditelj htjeli da kažu. Onda te na kraju nagrade aplauzom. Ali, ono što prethodi tome je taj jedan, ili više trenutaka, kada se osjetiš živim na sceni i kada osjetiš da ste svi jedno – i publika, i glumci, i sve ono što čini pozorište. Gluma je pozorište. I obrnuto.

(Glumac Zoran Pajić, o pozorištu i filmu. Iako mlad do sada je ima iskustvo u srpskoj, hrvatskoj, britanskoj i holivudskoj kinematografiji. Završio je Akademiju umjetnosti „Braća Karić“ u Beogradu. Publika ga pamti po ulogama u srpskim TV serijama: „Jelena“, „Jesen stiže, dunjo moja“, „Bela lađa“, „U sosu“, a na pozorišnoj sceni igrao je u predstavama: „Viktor ili deca na vlasti“, „Audicija“, „Marlon Monro ili kako uspostaviti kulturu u malom mestu“, „Muma paduri – šumska majka“, sa kojom je i gostovao u Nikšićkom pozorištu ...)

Organizator i producent

JU Nikšićko pozorište

Savjet Festivala

Milorad Jovanović (predsjednik)

Dragica Milić

Goran Bulajić

Tanja Perišić

Zoran Bulajić

Vojislav Krivokapić

Milan Korać

Selektor Festivala

Zoran Bulajić

Žiri Festivala

Petar Pejaković (predsjednik)

Mirko Vlahović, član

Sreten Mitrović, član

Organizator

Tanja Perišić

Moderator razgovora o predstavama

Vanja Kovačević

Vizuelni identitet

Milka Delibašić

Nagrade Festivala

Grand prix za najbolju žensku ulogu

Grand prix za najbolju mušku ulogu

Grand prix za najbolji partnerski odnos na sceni

Grand prix za najbolju epizodnu žensku ulogu

Grand prix za najbolju epizodnu mušku ulogu

Pokrovitelji

Vlada Crne Gore / Ministarstvo kulture i Opština Nikšić

Prodaja karata

Biletarnica Nikšićkog pozorišta, od 8, 00 do 20, 00 h

Tel. 040/213- 566, 068/241 - 701

Program Festivala

02.11. (ponedjeljak)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

Svečano otvaranje Festivala / pozdravna riječ predsjednika Opštine Veselina Grbovića i dodjela nagrade „Veljko Mandić“

Nikšićko pozorište

BILO JEDNOM U MAJU

Tekst: Žolt Požgaj

Adaptacija i režija: Goran Bulajić

Scenografija: Anka Gardašević

Kostimografija: Jelena Đukanović

Muzika: „Autogeni trening“

Uloge:

Kristina Stevović

Gordana Mićunović

Nikola Vasiljević

Stevan Radusinović

Jovan Krivokapić

Miloš Pejović

Boban Čvorović

Nebojša Vulcanović

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

03.11. (utorak)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

Narodno pozorište - Beograd i Šabačko pozorište

BIZARNO

Tekst: Željko Hubač

Režija: Snežana Trišić

Scenografija: Darko Nedeljković

Kostimografija: Marina Medenica

Kompozitor: Srđan Marković

Uloge:

Igor Đorđević

Nikola Vujović

Miloš Đorđević

Sonja Milojević

Suzana Lukić

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

Program Festivala

04.11. (srijeda)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

Sarajevski ratni teatar (SARTR) i Internacionalni teatarski

Festival MESS – Scena MESS

BRAŠNO U VENAMA

Tekst: Igor Štikš

Dramaturgija: Dubravka Zrnčić Kulenović

Režija: Boris Liješević

Scenografija: Vedran Hrustanović

Kostimografija: Lejla Hodžić

Muzika: Duško Šegvić

Uloge:

Miki Trifunov

Kača Dorić

Izudin Bajrović

Admir Glamočak

Selma Alispahić

Jasenko Pašić

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

05.11. (četvrtak)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

Crnogorsko narodno pozorište

Podgorica

URNEBESNA TRAGEDIJA

Tekst: Dušan Kovačević

Režija i izbor muzike: Veljko Mićunović

Scenografija i kostimografija: Miodrag Tabački

Uloge:

Ana Vujošević

Mladen Nelević

Vule Marković

Nada Vukčević

Branimir Popović

Branka Stanić

Meto Jovanovski

Mišo Obradović

Momo Pićurić

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

Program Festivala

06.11. (petak)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

NU Dramski teatar – Skopje

2012 - POSLJEDNJI MAKEDONCI

Tekst i režija: Sašo Milenovski

Asistent režije: Bojan Trifunovski

Kostimografija i scenografija: Tihomir Spirovski

Muzički saradnici: Velika Stojkova Serafimovska i Marko Kolovski

Koreografija: Ljupčo Manevski i Snežana Balkanska

Kompozitor: Venko Serafimov

Uloge:

Biljana Beličanec Aleksić

Sanja Arsovska

Biljana Dragičević Projkovska

Trajanka Ilieva

Rubens Muratovski

Zoran Ljutkov

Igor Angelov

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

07.11. (subota)

Nikšićko pozorište, 20,00 h

JU Nikšićko pozorište

PERSONE NON GRATE

Tekst i režija: Obrad Nenezić

Scenografija: Darko Musić

Kostimografija: Nikolina Mijušković

Muzika: Milutin Radonjić

Dizajn: Milovan Kadović

Uloge:

Branka Stanić

Nikola Vasiljević

Karmen Bardak

Aleksandar Radulović

Mihailo Perošević

Off program

Razgovor o predstavi / press – foaje Nikšićkog pozorišta, 22, 00 h

Dodjela nagrada i svečano zatvaranje Festivala / 22,30 h

... Večeras na programu...

„Persone non grate“ spuštaju festivalski jarbol

Izvođenjem predstave „**Persone non grate**“, iz produkcije Nikšićkog pozorišta, sklopiće se i posljednja stranica ovogodišnjeg repertoara „Međunarodnog festivala glumca“ u Nikšiću. Tekst i režiju te inspirativne i intrigantne priče potpisuje **Obrad Nenezić**, afirmisani crnogorski dramski stvaralac. Nenezić, ovog puta, inovativnim rukopisom objedinjuje klasičnu dramu, komediju zabune, trenutka, ili situacije. Projekat je okupio ekipu akademaca iz zemlje i regiona, u sastavu: **Branka Stanić**, **Nikola Vasiljevića**, **Karmen Bardak**, **Aleksandar Radulović** i **Mihailo Perošević**. Neobičnom censkom iščitavanju savremene priče o tranziciji, društvenim devijacijama i poremećajima, zapažen doprinos dali su mladi umjetnici iz Nikšića: **Darko Musić**, scenograf, **Nikolina Mijušković**, kostimografinja, te **Milutin Radonjić**, muzičar i **Mičo Kadović**, dizajner.

„**Persone non grate**“ zatvraju program Festivala

Rediteljsko rješenje ove predstave aktivira gledaoca tako što ga dovodi u vizuru televizijskog studija, gdje se snima drama. Posdramski manir razbija pozorišnu iluziju, a homogenost na sceni čuva zbijena dramska struktura koja predstavlja master. Tim pristupom, Nenezić je proširio dramaturšku rekonstrukciju, sa pozorišnog na masmedijski nivo. Stvorio je predstavu koja komunicira sa svim gledalačkim profilima. No, dokumentarnost, je posebna odlika ovog pozorišnog djela i ona je od početka nastanka teksta i njegove inscenacije apostrofirana od strane

autora. Na taj način odrađene „**Persone non grate**“ su još jedna novina i raritet u crnogorskoj, ali i regionalnoj dramskoj umjetnosti.

Multimedijalnost nije jedina osobenost cjelokupnog projekta. Njegova vidljiva karakteristika je i univerzalnost, jer, iako je tema domaća, ona je čitljiva i dobro razumljiva na svim meridijanima. Ta „savremena priča o nama i za nas“, htjeli mi to ili ne, tiče se nas i „hoće da nas dotiče“. „**Persone non grate**“ su jednako prisutne na bilo kom mjestu na planeti, gdje „mali ljudi imaju velike ambicije, gdje se likovi bolje i udobnije osjećaju u tuđim ličnostima i identitetima, zvanjima i komoditetima. Ili, kako to reče autor „baškare se u snobizmu i malograđanštini“.

„**Persone non grate**“, nijesu slučajno realizovane upravo u Nikšiću, nekadašnjoj prijestonici crnogorske privrede i kulture, a koji je, čini mi se, u Crnoj Gori najviše platio cijenu tranzicije, koja se pokazala kao izvanredno utočište onih koji su podredili sitnosopstveničkim interesima i ukusima - sisteme vrijednosti. Tranzicija je pojela mnoge ljude, ali i skoro sve ljudsko. ... Svakako - teško je nazad, a naprijed pogotovo. Ali, moraćemo nekamo... jer pat pozicija odgovara samo onima koji su izazvali svršen čin. No, upravo u tim devijacijama, izdeformisanim hronotopima leže mnoga djela, duhovito-ozbiljna, groteskno-lijepa, bolno-melemna... Imajući u vidu, kao naučni radnik, da većina savremenih autora, ponukani primjerima iz bliske prošlosti, svode pozorišni jezik na hermetične kodove, oduvijek sam smatrao, ne omalovažavajući ovakve postupke – naprotiv, da pozorište treba da se otvori prema gledaocima, štio je moguće na više načina, a ja sam upotrijebio masmedijski postupak razbijanja pozorišne iluzije, ali koji ne izlazi iz pozorišnog diskursa“, navodi Nenezić.

S.M.

...Na završnici Festivala...

Proглаšenje dobitnika nagrada i svečano uručunje

U Nikšićkom pozorištu večeras će žiri XII „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2015“, nakon izvođenja predstave „Persone non grate“, zasjedati i donijeti odluku ko će na ovogodišnjem nikšićkom takmičenju glume dobiti prestižne nagrade. A, Festival je po svojoj formi i koncepciji u cjelosti posvećen njihovim veličanstvima: glumici i glumcu. Sve nagrade su glumačke. Žiri zasijeda u sastavu: **Petar Pejaković** (predsjednik) i članovi **Mirko Vlahović** i **Sreten Mitrović**.

Prema odluci Savjeta Festivala i ovoga puta će biti uročeno pet nagrada i to: **Grand prix za najbolju žensku ulogu**, **Grand prix za najbolju mušku ulogu**, **Grand prix za najbolji partnerski odnos na sceni**, **Grand prix za najbolju epizodnu žensku ulogu** i **Grand prix za najbolju epizodnu mušku ulogu**. Proглаšenjem dobitnika nagrada, XII „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2015“ i njihovim svečanim uručenjem u press-foajeu Nikšićkog pozorišta, večeras u 22 sata i 30 minuta, spuštaće se jarbol šestodnevne pozorišne svetkovine u Nikšiću. Nagrade će uručiti Milorad Jovanović, predsjednik Savjeta Festivala.

Tome će prethoditi održavanje okruglog stola kritike o predstavi „Persone non grate“, u press – foajeu Nikšićkog pozorišta.

S.M.

...Sa festivalskog repertoara...

„2012 – Posljednji Makedonci“ kolažna priča o istoriji i tradiciji

Skopski Dramski teatar na XII „Međunarodnom festival glumca Nikšić 2015“, predstavio se sa kolažnim komadom „2012 – Posljednji Makedonci“. Tekst i režiju potpisuje **Sašo Milenovski**, a kostimografiju i scenografiju **Tihomir Spirovski**. Muziku je komponovao **Venko Serafimov**. Likove u ovom komadu tumače: **Biljana Beličanec Aleksić**, **Sanja Arsovska**, **Bi-ljana Dragičević Projkovska**, **Trajanka Ilieva**, **Rubens Muratovski**, **Zoran Ljutkov** i **Igor Angelov**.

„2012 – Posljednji Makedonci“ na Festivalu

U ovom kolažnom naslovu tekst i govor su svedeni na minimum. Jezik predstave je obogaćen folklorom i tradicionalnom makedonskom riznicom. Predstava je po ocjeni stručne javnosti okarakterisana kao razigrana i komunikativna, bez čvrste zacrtane dramske strukture. Komad je, zapravo mozaik muzike, plesa, narodnog stvaralaštva, običaja, istorije, ideologije, umjetnosti i tzv. urbane mitologije. Glumci na sceni igraju, pjevaju, plešu, ali razvijaju i ispunjene glumačke etide. Oni u pojedinim scenama sarađuju sa publikom, a efekat je veći na u onim sredinama kojima je bliska makedonska folklorna tradicija.

Sašo Milenkovski, autor i reditelj ovog komada, u objašnjenju svog rediteljskog rješenja objašnjava da ga je vodila ideja iz kalendara Maja. Prema tom kalendaru, 22. decembra 2012. godine, očekivala se kataklizma, katastrofa, kraj svijeta. „Došao je 22. decembar i prošao. Prošao je i 23., i ništa se nije dogodilo. Tek 24., popodne, Rojters je objavio vijest da je svijet preživio, da su ipak Maji pogriješili, i hvala Bogu, nijesu bili u pravu. Osim... Osim što su nestali svi Makedonci, svuda u svijetu. Svi Makedonci sa svih kontinenata. Svi osim šest. Ova šestorica su preživjela, jer su bili na pikniku, na planini Alšar. E, baš ta tri muškarca, i te tri žene, igraju ovu predstavu. Njih šestoro, već šest godina nastupaju Evropom i šire duhovnu istoriju svog naroda. Ili, bar onoliko, koliko to mogu Makedonci XX vijeka. Danas je 10. jun 2018. Tokom evropske turneje stižu u Skoplje, prvi put nakon katastrofe. Ovo izvođenje je upravo taj njihov nastup”, naveo je Milenovski, u predlošku svog teatarskog naslova.

„2012 – Posljednji Makedonci“ su pretposljednja predstava ovogodišnjeg takmičarskog dijela programa XII „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2015“.

S.M.

...Akcenti razgovora o predstavi „2012 – Posljednji Makedonci“...

Igrom i pjesmom o istoriji i tradiciji

Vanja Kovačević, medijator razgovora o predstavama, u uvodnoj riječi o komadu „2012 – Posljednji Makedonci“, kazao je da uvijek postoji bojazan, kada se u pozorištima postavljaju komadi sa igrom i pjesmom, da se ode bulevarskim putem. Ovog puta Dramski teatar iz Makedonije uradio je bitno drugačije – postavio je komad koji predstavlja kolaž istorije i muzike, naizgled lak, ali kompleksan izraz – ocijenio je Kovačević. On je tu ocjenu potkrijepio maximom da su „sve savršene stvari jednostavne“. Ono što ovaj komad karakteriše, primijetio je Kovačević, je lakoća izvođenja i preispitivanje istorije, kroz obrise duhovitosti i scenske kompleksnosti.

Razgovori o predstavi „2012 – Posljednji Makedonci“

Sašo Milenenovski, tekstopisac i reditelj, objašnjavajući motive nastanka komada „2012 – Posljednji Makedonci“, rekao je da u početku nije bilo lako. „Počeli smo raditi 14. aprila 2010. godine, dakle dvije godine prije nego što počinje priča. A, sve počinje sa misteriozne planine Alšar, kada se šest jedino preživjelih Makedonaca, te 2018. godine, vraća u Skopje, gdje više nema niti jednog Makedonca. Oni, sa menadžerom stranog porijekla, putuju po svijetu i pričaju duhovnu istoriju svog naroda. Predstava ima 146 makedonskih pjesama i svaki korak je iz nekog

nacionalnog kola. A, jako malo danas ima Makedonaca koji znaju ove etno elemente. Predstava je napravljena tako da se može izvoditi bilo gdje. Dovolja su samo svjetla i daske“, rekao je Milenovski, ističući da je njegov rukopis, pored specifičnosti, ipak pozorišna predstava.

Na ocjenu Kovačevića da se radi o pozorišnom ostvarenju koje preispituje tradiciju, Milenovski je kazao da je u eri globalizacije taj posao veoma teško bilo uraditi, pogotovo što je sve manje ljudi koji vrednuju tradiciju. Likovi su, kazao je on, na granici karikaturnosti.

Akcenti razgovora o makedonskoj predstavi nagašavaju da se ne radi o koreodrami, te da je u predstavi najubojitiji humor. „Teško je je bilo ovakvu predstavu odraditi sa glumcima-profesionalcima. To bi bilo lakše odraditi sa amaterima“ zaključio je Milenovski. Glumica Biljana Dragičević Projkovska je zadovoljna što je radila na projektu koji joj je pomogao da upozna bogastvo makedonske tradicije.

Detalj iz press - foajea / „2012 – Posljednji Makedonci“

Kristina Radović, historičarka umjetnosti, je rekla da ovaj makedonski pozorišni komad balansira između zaumnog i parodije. „Šestoro Makedonaca prisjeća svoje prošlosti na Alšaru i to dovoljno govori da se ne radi o parodiji, već o predstavi koja gaji simpatije prema tradicionalnim vrijednostima“, uvjeren je Radović.

Gordana Sarić, poznata nikšićka pjesnikinja oduševljena je predstavom zbog, kako je navela, njene vrcavosti, govora tijela, mimike... Za nju, je to dovoljan dokaz duhovitosti ove priče i njene lepršavosti. Ključni pozorišni znak u pozorištu je ljudsko tijelo - čulo se u razgovorima o predstavi „2012- Posljednji Makedonci“ .

S.Marojević

...Intervju sa...

Predsjednik Savjeta Festivala Milorad Jovanović

Festival glumca ima sigurnu budućnost

BILTEN: Kao predsjednik Savjeta Festivala, prije njegovog svečnog otvorenja izrazili ste nadu da će ta pozorišna smotra glume dobiti novu formu i kvalitet. Znači li to da će već iduće godine „Međunarodni festival glumca“ biti u pravom značenju te riječi - međunarodni, odnosno da li ćemo dogodine ugostiti, osim pozorišta iz regiona i one sa šireg područja?

JOVANOVIĆ: Ovogodišnje izdanje Festivala pokazuje da smo na pravom putu, jer smo selekcijom doveli najbolje predstave iz okruženja. Već sljedeće godine, osim predstava iz okruženja, trebalo bi dovesti ansamble iz drugih evropskih centara. Nikšičko pozorište u novoj zgradi posjeduje najbolje tehničko - scenske ulove u Crnoj Gori, što dovoljno govori da se ovdje može organizovati festivalsko izdanje međunarodnog karaktera, u pravom značenju te riječi. Do prije deset mjeseci smo imali scenu sa ograničenim tehničkim ulovima, na koju su se mogle izvoditi samo predstave manje i srednje forme. Ovogodišnji Festival je već „probio“ granice Crne Gore i okruženja, jer se o njemu dosta govori u okvirima stručne javnosti. Tome su naročito doprinijeli novinari i

njihovi mediji, koji su profesionalno pratili i izvještavali javnost o događajima na Festivalu, afirmišući njegov značaj i značenje. Cijenim da su se u Nikšiću i Nikšičkom pozorištu već stekli uslovi da Festival dogodine okupi ne samo glumce sa prostora nekadašnje Jugoslavije, već i iz drugih evropskih zemalja.

BILTEN: Praksa je da međunarodne pozorišne festivale prate i bogati prateći naslovi, koji podrazumijevaju organizovanje drugih teatarskih sadržaja u tzv. Off- programu, ali i niz drugih prikladnih umjetničkih događaja....

JOVANOVIĆ: Sigurno, ovaj Festival treba obogatiti i drugim programima, odnosno sadržajima. Pored glavnog – festivalskog (takmičarskog) programa, Festival bi trebalo da prate i razgovori, izvođenje monodrama, čitanje nekih tekstova drama, te organizovanje izložbi koje su vezane za pozorišni život. To zavisi od ljudi koji rade u Pozorištu, ali i drugih pojedinaca i institucija, koji se bave kulturom u Nikšiću. Dobro osmišljen prateći programom, u značajnoj mjeri bi obogatio Festival. Da li će se to desiti zavisi od ideja ljudi koji će sljedeće godine organizovati Festival.

BILTEN: U Pozorištu, kao i u drugim ustanovama kulture u gradu uvijek je bilo dobrih ideja. No, dobar dio njih nije se realizovao zbog nedostatka finansijskih sredstava. Sudeći prema Vašoj najavi, već od iduće godine imaćemo bogatije festivalsko izdanje. Znači li to da će „Međunarodnog festivala glumca Nikšić 2016“ pratiti siguran budžet.

JOVANOVIĆ: Već od prošle godine imali smo siguran festivalski budžet. I ove godine ušli smo sa potpuno jasno izdefinisanim budžetskim sredstvima Festivala. Prošle godine, a i ove, sve što smo zamislili smo i realizovali. I ovog puta, sve stavke ćemo finansijski propratiti. Nikakvih manjkavosti neće biti. Sljedeći Festival će imati unaprijed planiran budžet i kretaćemo se u okviru tog budžeta. To znači da ćemo dovoditi predstave koje neće biti preskupe, ali moraju biti kvalitetne. Sredstava neće hvaliti, jer će Opština iza ovog Festivala stati. Više ne dolazi u obzir da se on prekida i da postoje pauze u njegovim izdanjima. Sigurno je da će prva nedjelja novembra ubuduće biti rezervisana za „Međunarodni festival glumca“ u Nikšiću. Ovo je Festival koji ima budućnost.

S.Marojević

...Riječ selektora Festivala...

Dokumentarnost osobnost ovogodišnjeg Festivala

Dvanaesto izdanje „Međunarodnog festivala glumca“, prema ocjeni njegovog selektora **Zorana Bulajića**, u crnogorskoj i regionalnoj dramskoj umjetnosti, ostaće upamćeno kao smotra glume, u kojoj je izdiferencirana dokumentarnost glumačkih izraza, ali autorskih i rediteljskih rukopisa.

„Uz žanrovsku raznolikost i višeslojnost, sa zajedničkom dimenzijom tragikomičnosti, sve predstave ovogodišnjeg festivalskog programa, odlikuje dokumentarnost. Skoro da nema lika u inscenacijama svih scenskih ostvarenja zvaničnog repertoara Festivala, da savršenstvom glumačkih kreacija, ne dolazi do granice dokumentarnog. Upravo, u tome se kao posebna specifičnost profilise osobnost ovogodišnjeg izdanja 'Međunarodnog festival glumca' u Nikšiću“, ocjena je Bulajića, na dan kada se u Nikšićkom pozorište lagano zatvara posljednja strana festivalskog repertoara i kada će festivalski jربول večeras biti spušten na sceni Nikšićkog pozorišta.

Bulajić ističe da ovogodišnju „festivalsku koncepciju, takođe karakteriše i tematska pripadnost, kroz kategorije sukoba i sukobljavanja, kao neminovnosti svih predstava. To je još jedno obilježje i posebnost ovogodišnjeg Festivala. Sve to u neprikosnovenom znaku glumačkog festivala - još uvijek jedinstvenog i svojevrsnog u regionu“, zaključuje Bulajić.

S.M.

...Pismo iz publike...

Nikšić i njegovi festivali

Nikšić - grad festival. U njemu već duže vrijeme obitavaju festivali – pozorišni i muzički: „Međunarodni festival glumca“, „Lejk Fest“, „Gitari fest“ i „Bedem Fest“. Njima se pridružuje i obnovljeni nikšićki Književni susreti. Da, upravo među tim svetkovinama su bitni i Susreti, jer bez literature nema ni žive umjetnosti – pozorišta, ni kvalitetne muzike. Festival glumca je

obnovljen 2007. godine, a Književni susreti prošle godine. Oba događaja međunarodnog karaktera dala su vjetar u leđa nikšićkim kulturnim poslenicima, zaposlenima i volonterima u ustanovama kulture. Eefekat je vidljiv. U Nikšić i Crnu Goru dolaze eminentni umjetnici, glumci i književnici iz zemlje i regiona. Napravljen je pozitivan iskorak koji je za poštovanje.

Nikšićko pozorište u novoj zgradi, u novom ruhu, dočekalo je i ispraća učesnike XII „Međunarodnog festivala glumca“. Prijateljski i kolegijalni stisak ruke i srdačna dobrodošlica gostima, obojeni su najljepšim bojama predstava sa repertoara Festivala. A sve u čast i slavu GLUMCA.

Značaj Festivala je ogroman, prvenstveno za glumce, ali i za publiku koja je željna kvalitetnih predstava i pozorišne emancipacije. Značajan je i za mlade glumce koji bi trebalo da se afirmišu, ostvare saradnju sa režiserima i dobiju uloge koje bi značile njihov angažman i profesionalni napredak. Značajan je za naš grad koji se poslije više decenija pauze opet profilise kao grad sa kulturnim identitetom. Zbog toga akcenat treba staviti na mlade ljude, glumce i publiku koji treba da nastave da grade imidž Nikšića. U vrijeme kad Nikšićko pozorište dobija svoj repertoar potrebna je pametna kulturna politika koja će od pozorišta stvoriti brend, instituciju, koju će mladi voljeti i čije će predstave rado gledati. Festival je pozitivan doprinos tome, jer nas uči kulturi odlaska u pozorište, jer ni danas nije rijedak slučaj da je sala za vrijeme izvođenja predstave poluprazna. Festival glumca treba da pomogne da razvijemo svijest o neophodnosti pozorišta i stvorimo preduslove da ubrzo ne dođemo u situaciju da umjesto izgradnje imamo urušavanje institucija i njihovih projekata. Festival nameće obavezu profesionalizma, jer danas nema mjesta improvizaciji. Predstave „Nobelovci“, „Persone non grate“ i „Bilo jednom u maju“ svjedoče o stvaranju, energiji i želji da živimo pozorište. Gostovanje pozorišta iz regiona prilika je umjetnicima i publici da izmjere gdje je danas (u širem umjetničkom kontekstu) nikšićka pozorišna scena, te kakvi su joj realni dometi.

Napraviti razliku između umjetnosti i nečega što je nalik umjetnosti, između savremenih tendencija i prevaziđenog načina rada je imperativ, a Festival glumca je prilika koja nam to pruža. Ako bude prokockana nijesmo dovoljno svjesni preuzete odgovornosti.

Goran Radojičić

(Autor teksta je magistar crnogorskog jezika i književnosti)

...O glumi i glumcima...

Glumci ispunjavaju praznine

Glumci se danas nazivaju umjetnicima i njima se odaje sva čast koju sa sobom nosi jedan umjetnički poziv; prema našem današnjem shvatanju biti glumac ne znači ni neku moralnu ljagu, ni neko društveno poniženje. I to s pravom: jer ta umjetnost zahtijeva mnogo talenta, inteligencije, istrajnosti u radu, marljivosti, vježbanja, znanja; štaviše, da bi se u njoj dostigao najviši stupanj savršenstva, potreban je bogato obdareni duh. Jer, glumac mora ne samo da duboko prodre u duh samog pjesnika i svoje uloge i da s njim dovede u potpuni sklad svoju unutrašnju i spoljašnju individualnost, već mora svojom vlastitom produktivnošću da vrši u mnogim tačkama, dopune, da ispunjava praznine, da nalazi zgodne prelaze, i da nam uopšte svojom igrom protumači dotičnog pjesnika, da nam ga učini razumljivim, time što će sve njegove tajne intencije i dublje skrivene majstorske poteze, da istakne i da ih pretvori u živu vidljivu sadašnjost i da nam ih učini shvatljivim.

(Hegel, Estetika III, Gluma kao umjetnost)

(Tekst preuzet sa portala Teatra Mladih. Redakcija biltena Festivala zahvaljuje za saradnju mr. Branki Femić Ščekić, crnogorskoj glumici i članu Teatra Mladih, ali i svima koji su pisanjem tekstova za bilten, doprinijeli da ovo interno festivalsko glasilo dobije na kvalitetu sadržaja.)

Trg Save Kovačevića, br 5

Tel. 040/213-566

e-mail: niksickopozoriste@gmail.com

Web sajt: www.niksickopozoriste.me

Redakcija biltena

Tekstove piše i bilten uređuje: **Slavojka Marojević**

Dizajn korica: **Milka Delibašić**

Fotografije: **Vesko Perović**

Grafički prelom i dizajn strana: **Milinko Žižić**

Tehnička priprema tekstova: **Vesna Vukićević**

e-mail redakcije biltena: slavam@t-com.me

Tel. 040/213-566

067/636-147

Tiraž: 50 primjeraka

